

EMERYTURY Z FUS

CO TO JEST EMERYTURA?

Art. 67 ust. 1. Konstytucji RP. *Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.*

Emerytura to świadczenie finansowe, którego celem jest zapewnienie środków pieniężnych osobom niezdolnym do pracy ze względu na wiek.

TRZY GRUPY UBEZPIECZONYCH

- 1) Urodzeni przed 1 stycznia 1949 r. (starsi ubezpieczeni) – przepisy art. 27 – 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS
- 2) Urodzeni po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r.
- 3) Urodzeni po 31 grudnia 1968 r. (młodszy ubezpieczeni) – przepisy art. 24 – 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS

TRZY FILARY

- 1) I filar – Fundusz Ubezpieczeń
- 2) II filar – Otwarty Fundusz Emerytalny, czyli OFE
- 3) III filar - IKE, IKZE, PPE

EMERYTURY „STARSZYCH UBEZPIECZONYCH” – ZASADY

- ✓ System zdefiniowanego świadczenia
- ✓ PRZESŁANKI: Wiek emerytalny + staż
- ✓ Brak możliwości przystąpienia do OFE
- ✓ Jednolita emerytura

EMERYTURY „STARSZYCH UBEZPIECZONYCH” PRZESŁANKI NABYCIA PRAWA

Prawo do emerytury dla tzw. starszych ubezpieczonych powstaje *ex lege*, a więc z chwilą spełnienia się ustawowych warunków, które są co do zasady następujące:

- 1) Osiągnięcie wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn
- 2) Legitymowanie się okresem składkowym i nieskładkowym wynoszącym co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn

EMERYTURY „STARSZYCH UBEZPIECZONYCH” – PRZESŁANKI NABYCIA PRAWA

WYJĄTKI i ODREBNOŚCI!

- a) Emerytura z urzędu (art. 27a ustawy o EiR z FUS)
- b) Emerytura z urzędu (art. 27a ustawy o EiR z FUS)
- c) Emerytura niepełna (art. 28 ustawy o EiR z FUS)
- d) Wcześniejsza emerytura (art. 29 i n ustawy o EiR z FUS)
- e) Emerytura zastępująca rentę (art. 31 ustawy o EiR z FUS)
- f) Emerytura w związku z pracą w trudnych warunkach (art. 32 ustawy o EiR z FUS)
- g) Emerytura górnicza (art. 39 ustawy o EiR z FUS)
- h) Emerytura kolejowa (art. 40 ustawy o EiR z FUS)

EMERYTURY „STARSZYCH UBEZPIECZONYCH” – co to jest ten staż?

✓ Okresy składkowe – art. 6 ustawy o EiR z FUS

Okresami składkowymi są zasadniczo okresy ubezpieczenia rozumiane jako okres opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek, o jakim mowa w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych

✓ Okresy nieskładkowe - art. 7 ustawy o EiR z FUS

Okresami składkowymi są specyficzne okresy niebędące okresami ubezpieczenia, które jednak wliczane są do stażu emerytalnego

EMERYTURY „STARSZYCH UBEZPIECZONYCH” – wysokość emerytury

Wzór dla ustalania wysokości „starej” emerytury wynika z art. 53 ust. 1 ustawy o EiR z FUS:

Emerytura = 24% kwoty bazowej + 1,3% podstawy wymiaru za każdy rok składkowy + 0,7 podstawy wymiaru za każdy rok nieskładkowy

Kwota bazowa - 100% przeciętnego wynagrodzenia pomniejszonego o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia społeczne, określone w przepisach o systemie ubezpieczeń społecznych, w poprzednim roku kalendarzowym - art. 19 ustawy o EiR z FUS

Podstawa wymiaru – art. 15 ustawy o EiR z FUS

EMERYTURY „MŁODSZYCH UBEZPIECZONYCH”

- ✓ PRZESŁANKA: Osiągnięcie wieku emerytalnego
- ✓ System zdefiniowanej składki
- ✓ Obowiązek przystąpienia do OFE (obecnie nieistniejący – zlikwidowany ustawą z 6 grudnia 2013 r.)
- ✓ Świadczenie emerytalne składające się z dwóch części: emerytura bazowa z ZUS i emerytura kapitałowa
- ✓ Dobrowolny tzw. III filar.

WYSOKOŚĆ EMERYTUR „MŁODSZYCH UBEZPIECZONYCH” (1)

✓ **Art. 25 ust. 1. ustawy o EiR z FUS:**

Podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w [art. 24](#), stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w [art. 173-175](#) oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w [art. 40a](#) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz [art. 185](#).

WYSOKOŚĆ EMERYTUR „MŁODSZYCH UBEZPIECZONYCH” (2)

✓ **Art. 26 ust. 1. ustawy o EiR z FUS:**

Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w [art. 25](#) przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i [art. 183](#).

EMERYTURY POŚREDNIEJ GRUPY UBEZPIECZONYCH (URODZENI po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r.)

- ✓ **Stosuje się zasady przewidziane dla „młodszych” ubezpieczonych**
- ✓ **Brak obowiązku przystąpienia do OFE**
- ✓ **Regulacje wyjątkowe – art. 46 i 184 ustawy o EiR z FUS**

EMERYTURY POŚREDNIEJ GRUPY UBEZPIECZONYCH (URODZENI po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r.)

Art. 46 1. Prawo do emerytury na warunkach określonych w [art. 29](#), [32](#), [33](#) i [39](#) przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;
- 2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 r.

2. Jeżeli ubezpieczony, o którym mowa w ust. 1, nie zawrze umowy o przystąpieniu do otwartego funduszu emerytalnego w terminie do dnia 31 grudnia 1999 r., uważa się, że ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

EMERYTURY POŚREDNIEJ GRUPY UBEZPIECZONYCH (URODZENI po 31 grudnia 1948 r., a przed 1 stycznia 1969 r.)

Art. 184 1. Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w [art. 32](#), [33](#), [39](#) i [40](#), jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w [art. 27](#).

2. Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.